

Motion till riksdagen 2011/12:Fi298

av **Kenneth G Forslund m.fl. (S)**

Översyn av LOU

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en översyn av lagen om offentlig upphandling.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om medborgarnas rätt till insyn i hur skattemedlen används.

Motivering

Lagen om offentlig upphandling kom till under den förra borgerliga regeringens period och har varit i bruk under ett antal år. Erfarenheterna har varit många och kännbara inför konsekvenserna av att upphandla i konkurrens, men även att upphandla det lägsta givna anbudet. Det mest absurda är väl att man tvingas upphandla anbud som man vet är lägre än självkostnad och med kvalitetsförsämringar som följd.

Lagen om offentlig upphandling (LOU) bygger i huvudsak på EU-direktiv. Sverige är vidare anslutet till ett avtal avseende offentlig upphandling, det s.k. Government Procurement Agreement (GPA). Genom att följa de svenska upphandlingsbestämmelserna följer den upphandlande myndigheten de skyldigheter som följer av både EG-direktiv och GPA.

Syftet med upphandling enligt LOU är att den upphandlande myndigheten, kommun, landsting eller stat, på bästa sätt ska använda de offentliga medel som finns avsatta genom att dra nytta av konkurrensen på aktuell marknad. Samtidigt syftar regelverket till att ge leverantörerna möjlighet att tävla på samma villkor i varje upphandling. Anbudstävlan kan ske i form av det bästa fördelaktiga priset eller kvalitet alternativt både dessa delar. Anbud kan även lämnas av offentlig verksamhet i form av s.k. egenregianbud.

Fel! Okänt namn på

Den offentliga upphandlingen motsvarar i dag 16 % av EU-ländernas sammanlagda BNP och hela 25 % av Sveriges BNP, vilket innebär att kommuner, stat och landsting handlar varor och tjänster för omkring 400 miljarder kronor per år. Det utgör en stor del av samhällsekonomin.

Det är viktigt att medborgarna har insyn i hur skattemedel används. Detta måste gälla även när verksamheten utförs av entreprenörer. I förlängningen är detta också ett demokratiskt problem. Det är också ett hot mot den kommunala självstyrelsen att kommunerna inte har möjlighet att kontrollera och utöva tillsyn på offentliga verksamheter som överlämnats till privata företag.

Upphandlingsförordningen av offentlig verksamhet är en bra reform. Men det får inte innebära att offentlig verksamhet diskrimineras i jämförelse med privat verksamhet. Lagen måste ändras så att verksamheterna behandlas lika, att privat och offentlig verksamhet får samma utgångspunkter för sina upphandlingar. Privat verksamhet kan lämna priser under självkostnad, något som snedvrider konkurrensen.

Det borde enligt vår mening vara en självklarhet att myndigheter, kommuner och andra offentliga arbetsgivare i sin upphandling anlitar företag som följer spelreglerna på den svenska arbetsmarknaden.

När det gäller möjligheten att kräva kollektivavtal vid offentlig upphandling anser vi att den nuvarande upphandlingslagstiftningen är bristfällig och behöver förändras – detta för att motverka social dumpning och i stället bidra till goda arbetsvillkor för anställda hos leverantörer och underleverantörer. Staten, kommunerna, landstingen och regionerna ställer i dag alltför sällan krav på sina leverantörer vad gäller kollektivavtal och respekt för deklARATIONEN om de mänskliga rättigheterna och för ILO:s kärnkonventioner. Detta har lett till att personalen i vissa fall fått sämre anställningsvillkor och otryggare arbetsförhållanden.

Det finns mycken erfarenhet av tillämpningen av LOU i våra kommuner gällande både för- och nackdelar. Det är viktigt att få till stånd en översyn av lagen så att privat och offentlig verksamhet jämföras samt att det offentliga får upphandla på samma villkor som privat företagsamhet.

Stockholm den 3 oktober 2011

Kenneth G Forslund (S)

Catharina Bråkenhielm (S)

Jan-Olof Larsson (S)